

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

De aperta humilium suæ conscientiae manifestatione. Cap. 5.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

pace potentes recidimus, & defluximus, & innumeris impleuimus malis Ecclesiam: cum verò pellebatur, & modestiores, & humaniores eramus, & studiosi magis, & ad has conciones promptiores, & feruentiores ad audiendum. Quod enim ignis est auro, hoc & animis tribulatio, sordem abstergens, faciens mundos, claros reddens, & splendidos. Hæc ille.]

Has itaque tribulationum utilitates ante oculos suos humiles habeant, vt se ad fortiter tolerandum inducant, sed præcipua causa sustinentiæ eorum, est ipsa humilitas, qua ob defectus suos, se dignos tribulatione & percussione cogitant. Non sunt illi cæci palpatores sui ipsorum, qui proprias culpas distimulant, & ab oculis aliorum abscondant; sed sapientes examinatores interiorum motuum suorum, qui suas imperfectiones perfectas habeant, & earum causa pati ac flagellari non refugiant: Et quia sciunt, Deum iustum esse iudicem, qui peccata puniat, tribulationem aduenientem in peccatorum pœnam illatam ab eo putant, & idè eam patienter sustinent. Sic Dauid à Semei maledictione pulsatus patienter verba contumeliæ tulit, & à Deo eam venire cognouit. Quid mihi, & vobis est filij Saria? Dimitte eum, vt maledicat. Dominus enim præcepit ei, vt malediceret Dauid; & quis est, qui audeat dicere, quare sic fecerit? Erat ille humilis, & ex humilitate, corde tranquillus, & ex tranquillitate, sapiens, qui nouit non tam lapidem aspiciere, quam eum, qui lapidem iecerat, contemplari. Quare in proximum quasi in lapidem percutientem non irascitur, sed Deo lapidem iuste mittenti, animo libenti submittitur. Nos verò idè aduersus proximum affligentem irascimur, quia ex superbia nos immeritò pati dicimus, & ex cecitate, quæ à superbia provenit, illum ledentem, & non Deum castigantem spectamus. Et cum verbum aliquod in nos dictum audimus, inquit Dorotheus, canes imitamur. Hi enim si quis in eos lapidem iecerit, iacente dimisso, lapidem mordent. Ita nos, Deo relicto, qui nobis tribulationes huiusmodi ad peccatorum nostrorum purgationem procurat, ad lapidem, hoc est, ad proximum currimus, dicentes, Quare hoc mihi locutus est? Quare hoc fecit? Cumque ex his proficere admodum possumus, & mereri, negligentia nostra demeremur. Simus igitur humiles, quia humilitas nos ad patientiam roborabit, & pro ineffabili præmio ictus culicum, & muscarum, id est, tribulationes huius vite, pati docebit.

Ineffabile profus est præmium, quod speramus, & satis leue pondus tribulationis, quod sustinemus. Atque de viroque pulchre Bernardus ait: Hoc nempe erit illud æternum gloriæ pondus, de quo identidem ait Apostolus: Momentaneum, inquit, hoc, & leue tribulationis nostræ, supra modum in sublimitate æternæ gloriæ pondus operatur in nobis. Perge ergo murmurare, & dicere: longum est, graue est, non possum tam immania & tam diuturna portare. Apostolus momentaneum, & leue perhibet esse quod tolerat: & certè necdum à Iudæis quinquies quadragenas vna minùs accepisti; nec dum nocte ac die in profundo maris fuisisti, necdum plus omnibus laborasti: postremò, necdum vsque ad sanguinem restitisti. Vide ergo quam non sunt condignæ ad gloriam passionis. Quod tribulationis est, momentaneum est, & leue: quod gloriæ, æternum est, & pondus etiam supra modum in sublimitate. Quid in incertum tibi dies & annos numeras? Transiit hora, transiit & pœna:

nec accedunt sibi, sed cedunt potius & succedunt. Non sic gloria, non sic remuneratio, non sic merces ipsa laboris. Nescit vicissitudinem, nescit finem, manet tota simul, & manet in æternum. [Cum dederit (inquit) dilectis suis somnum, ecce hæreditas Domini. Sufficit enim nunc cuique diei malitia sua,] nec laborem suum poterit referuare sequenti: sed omnium merces laborum in vna illa die reddetur, cui altera non succedit. [Reposita est mihi corona iustitiæ (ait Apostolus) quam reddet mihi] non in illis, sed [in illa die iustus iudex.] Melior est enim dies vna in atrijs tuis super millia. Guttatim pœna bibit, liquando sumitur, per minutias transit: nam in remuneratione torrens est voluptatis, & fluminis impetus, torrens inundans lætitiæ, flumen gloriæ, & flumen pacis. Flumen planè est, sed quod affluat, non quod fluat, vel effluat. Flumen vocatur, non quod transeat, vel pertranseat, sed, quod abundet. Æternum (inquit) gloriæ pondus. Non enim nobis gloriosa vestis, non gloriosa domus; sed ipsa gloria promittitur. Si quid verò illorum, aut similibus aliquando dicitur, figura est. Nam in veritate, iustorum expectatio, non aliquid lætium, sed ipsa lætitiæ est. Hactenus sanctus hic Pater. Pro isto præmio, atque pro ista lætitiâ, humiles non timent sustinere iniurias, pati opprobria, contumelias ferre; quin & cum aliquid patiuntur, se felices putant, quia pœnâ, quam (vt ipsi putant) pro suis peccatis merentur, semper mansuram gloriam mercantur. Et sicut auri cupidus lætium esset, si quilibet nummus valore geminaretur: ita & humilibus lætium est, quia quilibet eorum labor, quilibet afflictio, valore quasi gemina est. Annon esset vnus atque idem nummus quasi duplus, si eodem & debitum solueretur, & margaritum pretiosum emeretur? Sed eadem iniuriâ humilis debitum suorum defectuum soluit, pro quo soluendo eam perfert, & margaritum gloriæ coëmit, quod patientiâ in tribulationibus exigit. O igitur magna virtus humilitas, quæ ad patientiam mentem parat, ad mansuetudinem lenitatemque disponit: cui promissum est, vt nunc per tranquillitatem terram cordis nostri possideamus, & post huius vite curriculum terram illam viuientium comparemus.

De Aperta humilium sua conscientia manifestatione.

CAPVT V.

HUMILIS, qui didicit iniurias æquanimitè pati, didicit quoque pudorem ac confusionem sustinere. Quare alius effectus humilitatis ordine quintus est, omnia peccata siue cogitationis, siue loquutionis, siue operis, quamuis omnino occulta & absconsa sint, prælato manifestare, & pro ea, quæ inde sequitur, confusione non tegete. Manifestat autem hæc pia aperta que confessio ex humilitate procedit. Nam qui se in firmum ceteret, facile adducitur, vt agrotationes suas medico pro remedio aperiat: & qui seipsum despicit, non grauatè ad hoc mouetur, vt quæ despicientiam sui generant, apud suum prælatum pandat. Hinc verò elicitur humilitatis tum necessitas tum nobilitas, à qua tam vilis pie confessionis affectus originem trahat. Cuius nunc aliquos fructus, qui hunc humilitatis effectum

faciliorem

2. Reg. 16
10.

Dorothei
doct. 7. in
fine.

Per. ser. 1.
diuersis.

2. Cor. 4.
17.

P/a. 116.
2. 3.
Matth. 6.
34.
2. Tim. 4.
8.

Es. 33. 11.

faciliorem reddant, breuiter exponamus. Ac primo scire oportet (quod supra tractatum est) culparum nostrarum alias graues, alias leues esse posse. Graues quidem (quæ solent vocari crimina, aut peccata lethalia) ita necessario confitendæ sunt, vt salus æterna illis præclusa sit, qui potentes confiteri, eas celare præsumperint. Tanta verò esse potest alicuius superbia, vt has culpas, ne opinionem suam apud sacerdotem eleuet, manifestare non audeat, & animam suam æternis poenis sustinendis exponat. Sed ablit à nobis vt tantum malum de humilitatis amatoribus cogitemus, qui communiter in similes culpas non cadunt; & si aliquando ceciderint, se ipsos humiliter aperiant, ac diuinum præceptum confitendi custodiunt. Culpa verò leues, licet ex præcepti necessitate sacerdoti aut prælato aperitendæ non sint, tamen verus humilis, non minus verè ac simpliciter eas detegit, licet occultissimas, licet tuborem aliquem præferentes, quàm si id Dominus præcepto sanxisset. Immo & tentationes & primos sui cordis motus aperit, quia impense cupit intus & in cute à prælato cognosci. Id autem cupit, quia & ad vitam spiritualem sine errore transigendam esse necessarium aduertit: & quia ex hoc nullam confusionem (quam tamen paratus est sustinere) exoriri, sed gloriam apud prælatum, sed bonam opinionem, sed amorem agnoscit.

Fructus ergo huius manifestationis vnde edicere ordiemur? Capiamus initium ab hoc, quòd multò facilius & suauis est, defectus nostros & casus prælato detegere, quàm eos ab oculis eius celare. Nam rogo quid sit facilius, vulnus sanum, aut plagam pestilentem medico opem allaturo ostendere, aut eam dissimulare, & occultam tenere? Certè illud facile est, & suauis; hoc verò durum atque difficile. Quoniam medicum accersere & illius oculis corpus exelsum exponere, non modicam consolationem affert, morbum pellit, ad commiserationem aspicientem mouet, & integram sanitatem efficit. At medicum fugere, & eius iuuamem detrectare, vulnus auget, dolores & cruciatus inuehit, & nonnumquam mortem etiam importare solet. At defectus & casus, & ad malum propensio, & cætera huiusmodi, agrotationes sunt mentis. Ergo qui ea detegit, consolationis, & miserationis, & salutis est participes: qui verò abscondit, omnium istorum bonorum est expers. Hanc culparum absconsonem causam esse dolorum Olesas Propheta dixisse videtur. Colligata est, inquit, iniquitas Ephraim, absconditum peccatum eius. Dolores parturientis venient ei: ipse filius non sapiens, nunc enim non stabit in contritione filiorum.] Quia, inquam, iniquitatem, ne videretur, in corde clausit, & quasi colligauit, & in recessibus suis peccatum abscondit, ideo doloribus angoribusque cruciabitur. Verè filius insipiens, qui putat, remedium mali à medico & medicamento recedere. Cum impiis cadet, & fortè de paruo malo in maius malum progressus, in virtute, quam cœperat, stare non poterit. Vulnere clausa plus cruciant, inquit Gregorius. Nam cum putredo, quæ interius feruet, eicitur, ad salutem dolor aperitur.] Malus igitur humor absconditi peccati, ab stomacho conscientia eliciendus est, vt quieta & tranquilla remaneat. Quia quamdiu ille intra nos durat, mirum erit, si non doloribus obruta, tristis & à consolatione vacua persistat. Ideoque vera sunt verba illa Nili Abbatis: Lenatur anima agitudine, cum narratione eorum, quæ sunt molesta, veluti exinanitur animi agitudine; non secus ac nubes aliqua, à qua distillant gutta pluuiæ, ut pote quòd caligo paulatim expurga-

A tur: sicut rursum feritur silentio, perinde ac si pus ali- quod humidum inflammaret, & in vulnere saliret, & palpitaret, & nesciret quonam modo posset egredi, & exinaniri.] At si quælibet vulneris manifestatio hoc habet, vt dolorem extenuet; quanto magis illa, quæ medico spirituali fit, cuius est malagma appone- re, & verbis & medicaminibus, & orationibus immi- nens malum propulsare?

Erunt tamen aliquis, qui internam consolationem contemnat, sed nullus erit (vt opinor) qui animæ suæ salutem pro nihilo ducat. Hanc autem ab oc- cultorum defectuum manifestatione pendere apud spirituales viros certissimum est. Neque enim homo est peritior ad curandos animæ suæ morbos, quàm ad fugandas carnis infirmitates, atque passiones. Si

B verò pro his & medico & medicamento eger, & v- triusque fructum sine detectione agrotationis abs- conditæ habere non potest: quomodo ani- mæ morbis sine spirituali medico, & sine conuenienti ab ipso signato remedio, opem afferre poterit? Et ille quo pacto remedium dabit, si ob tuam profundita- tem, frater, malum, quod pateris, nescit? Nec tu suffi- cis tibi ipsi, licet cognitione rerum sis satis instru- ctus, quoniam in his, quæ ad te pertinent, diabolus per inordinatum amorem tibi illudet. Vnde Doro- theus ait: Si autem fueris sub obedientia alterius, tu nunquam cordi tuo credas; execraris enim à priti- nis affectibus. Neque aliquando secundum iudi- cium, vel scientiam tuam te ipsum in aliquo insti- tuas, aut constituas quippiam apud te absque maio- rum consultatione, & sententia: neve existimes, aut putes rationabiliora & iustiora esse, quæ cogitas, quàm quæ tuus gubernator & rector. Neque censor & iudex fias operum & actionum eius; decipieris enim plerumque tua probatione, & dolus diaboli est, vt insidias his ponat, qui sese in omnibus, cum omni fide, maioribus supposterint. Subditus autem esto in omnibus, & sic cum pace, & sine periculo, & errore viam Patrum nostrorum ibis. Hæc ille.] Tu verò doctrinam tanti Patris suscipe gratus, & non solum languoribus tuis remedia apta conquire, & diaboli tentationes eludes, verum & mirabilem tranquillitatem consequeris. Audi dictum Salomoni- nis. Sapiens corde præcepta suscipit: stultus cæ- ditur labiis.] Et quandoquidem tibi aliquis radius diuinæ lucis affulsit, expertorum vitiorum monita corde suscipito, vt ea, cum opus est, possis actione complere. Alioquin labiis tuis non alter quàm fla- gello percutieris: dum enim te docenti contradicis, & eius præcepta aspernaris, dignus es, qui acerba castigatione plectaris. Vel, si aliter vis intelligere: Stul- tus cæditur labiis suis:] quia dum ea ad manifestan- das suas culpas monet, sunt instrumenta remedij cul- parum; dum verò labia comprimit, & quæ aperien- da fuerant, tacet, flagella sunt, quibus cor cæditur, & aspera instrumenta dolorum. Nihil enim ita affli- git & cruciat, ac culpæ venenum absconditum, quod dum non per confessionem eicitur, saltem per tor- sionem conscientia dilatatur.

C Merito ergo vitæ spiritualis præceptores, quos su- petius ex parte citauimus, hoc documentum magni faciunt, ad conuersationem nostram sine errore mo- derandam. Qui enim se ipsum abscondit, & defe- ctus ac prauas inclinationes tegit, ostium diabolo deceptoris aperit. Is enim, qui tenebrarum est ama- tor, miseram animam, latebras & cuniculos diligen- tem, & lucem præceptoris auersantem, facile in mil- le errores conicit, & multa noxia persuadet. Quia verò de hoc argumento multa superius dicta sunt, illud mirabilis sententia Laurentij Iustiniani con-

D cludat,

E

Dorothei doctrina 17.

Proverb. 10. 8.

Tom. 1. lib. 5. p. 2. c. 12. by Tomo 1. lib. 3. p. 5. sect. 5. c. 2.

Olea 13. 12. 13.

Gregor. in Pastor. 3. p. admo. nr. 15.

Nilus in orat. de miseris. Patrum sine. S. r. in Januar.

Iustitia. de disciplina monast. c. 7.

cludat, qui sapienter ad subiectionem praelato habendam mouet, & necessitatem huius manifestationis exponit. Eius verba sunt: Propterea quicumque collegialiter viuere decreuit, in suo principio propriam abdicet voluntatem, seque alicui prudenti, & probato de eadem, quam elegerit, congregatione committat realiter, & absque eius consilio & voluntate nil agat. Omne suum iudicium & deliberationem in ipsius, cui se tradiderit, relinquat arbitrio; vt quod hic approbauerit, & ipse laudet; & quod condemnauerit, ipse similiter condemnet. Deum vero in illo loquentem non dubitet, illique tanquam Christo subesse non abhorreat, quia de se confidentem, & propter se submittentem, nunquam deserit Dominus. Qui enim olim per subiugale animal, & irrationale, Prophetam docuit, ipse per rationalem creaturam, & sibi famulantem instruere non dedignabitur pusillum credentem in se, dummodo simplici se prosternat corde. Vbi namque dubia, aut simulata agitur obedientia, abest profectus subiectionis, & diuinæ prouidentiae gustus. Quare sub alterius imperio realiter abneget se, qui virtutis gustu, & celestis patriæ deliciis frui concupiscit. Non differat subesse, cum pro se idoneum apud altissimum reperit fidelissimum. Imprudentiae etenim notissimum est testimonium, velle quem de se Deo reddere rationem, cum quempiam inueniat pro se posse satisfacere. Et quis mente sanus, & rationis compos, incedere audebit auro & gemmis onustus, per deuia & syluestria loca, atque latronibus repleta, cum valeat alicui prae potenti, & fideli viro tutum hunc etiam tutò commendare thesaurum? Nemo sine gubernatore pelagus nauigare praesumit; & hoc spirituale mare, magnis scopulis plenum, procellis & tempestatibus agitatum, in quo draco ingens & saeuus ad illudendum positus est, confidet Dei seruus transuadere securus? Naufragio & morti propinquus est, qui hoc agere cogitat. Qui militant terrenam militiam, non sunt sine duce; & solus Christi miles erit sine direttore: Incongruum est hoc. Vbi namque validior & sagacior est hostis, ibi diligentior custodia adhibenda est: & vbi pretiosiores thesauri reconditi sunt, ibi sollicitiori vigilantia incumbendum est, vt seruentur. Hæc omnia sanctus hic Pater: qui & alio loco breuius ait: Non sibi credat, nec se proprio committat arbitrio; sed sub praeceptoris se coërceat disciplina, ne inimicorum insidiis capiatur. Innumeri quippe fuere, qui ab aduersariis prostrati, gratiam Domini perdiderunt, praesumpserunt proprio iudicio, & non seniorum consilio consensum praebere. Ardua namque cum sit via Dei, & insidiatoribus plena: necesse est vt in illa deficiat quicumque inexpertus, & absque duce ipsam peragere voluerit.

Ibid. c. 6. in fine.

August.

Proverb. 16. 3.

Genes. 3. 12.

His rationibus veri humiles permouentur, vt omnia sua delicta etiam leuissima, ad remedium eorum, ad directionem vitae, praelato diligenter apertiant. Aperiunt nudè, cum ea, quæ commiserunt, nulla obscuritate verborum obscurant. Augustinus enim dixit: Hoc est confiteri, dicere quod habes in corde: si aliud habes in corde, & aliud loqueris, non confiteris. Et Salomon ait: Reuela Domino opera tua: & quidem Domino reuelas, cum ei, qui praestit, & eius locum gerit, ea aperis, vt dirigantur cogitationes tuae. Aperiunt delicta sua rectè, scilicet ex recta intentione, vt dent gloriam Deo, & in futurum, malum praecauant, & praeteritorum malorum remedium acquirant. Aperiunt ea humiliter, non in alium causam sui casus retorquentes, sicut fecit Adam, qui vt se excusaret, ita effatus est: Mulier, quam dedisti mihi sociam, dedit mihi de ligno, &

comedi;] sed sibi met ipsis malum, quod fecerunt, attribuentes. Aperiunt ea fiducialiter, nam cuique eorum dictum est: Reuela Domino viam tuam, & spera in eo;] vt scilicet & veniam delictorum, & viam iterum non committendi ea, de diuina misericordia se obtenturos esse confidant. Aperiunt integrè, quoniam non solum ex grauibz peccatis, quod necessarium est, sed etiam ex leuibus, & ex malis propensionibus suis nihil (quantum possunt) occultare praesumunt. Aperiunt prudenter, non de se ipsis temerariè loquendo, sed quæ diligenti discussione in se ipsis repererunt, praelato manifestando. Aperiunt tandem sua delicta verè, dum nullum mendacium admittent: verècundè, dum se ipsos accusant: modestè, dum ea quæ excusant, ad necessitatem patefaciunt: & iustè, dum pro admittis satisfacere, & se ipsos castigare disponunt. Hæc omnia in confessione suorum delictorum, siue grauium, siue leuium, humiles intentè custodiunt, qua confessione ingressum ad Christum Saluatorem inueniunt. Sicut enim postquam Ioseph Patriarcha indignationem aduersus fratres suos indicauit; Iudas, qui interpretatur confessio, primus ingressus est ad eum, vt eius iram leniret, & ad misericordiam prouocaret: ita & vera humilique confessione se apud Dominum statuunt, vt veniam erratorum impetrare valeant. Quærentibus filiis Israël quis post mortem Iosue esset eos gubernaturus, audierunt: Iudas ascender: ecce tradidi terrà in manus eius.] Post mortem quoque Mathathia Iudas Machabæus factus est princeps ad bellandum pro fratribus suis. Et multò antea (vt quidam dicunt) Iudas primus ingressus est mare rubrum, propter quod principatum obtinuit. Quia videlicet vera confessio quasi prima alios actus virtutis ducit, diabolum debellat, & regnum caelorum promeretur.

Parati quidem sunt humiles, propter hanc utilitatem multiplicem, se ipsos purè ac nudè manifestare, etiam si ex eo magna confusionem essent subituri, & nihil praelato eorum, quæ intra se sentiunt, aut quæ admiserunt, abscondere. At inde non confusionem, non ignominiam, sed commiserationem, sed amorem, sed gloriam reportant. Excitat in praelato misericordiam & pietatem humilis ac luctuosa confessio. Inde Ambrosius ait, In iudiciis secularibus, impositi equuleo torquentur negantes, & quædam tangit iudicem miseratio consentientis. Est quædam in peccatis verecundia, & penitentiae portio, crimen fateri, nec deriuare culpam, sed recognoscere. Mitigat iudicem pudor reorum, excitat autem pertinacia denegantium.] Si confessio delinquentium vi tormentorum extorta, iudicem ad hominum vix sibi cognitorum misericordiam inflectit, quanto magis humilis erratorum manifestatio à religioso facta patrem spirituales ad commiserationem excitabit? Pater non esset, qui in simili occasione, misericordiae ac benignitatis viscera erga filium humilem non indueret. Absit autem à virorum spiritualium praefecto, quòd pater non sit, vnde longè ab eo erit, vt erga sua errata contentes, eaque lugentes, blandus & benignus non sit. Hæc quoque confessio magni amoris causa esse solet. Ignem enim amoris suscitatur amor, & à subdito amanti praelatum, causa est vt ipse subditus à praelato redametur. Indicium autem magni amoris est, si quis alteri sua secreta confidat. Indèque Dominus suum erga Discipulos amorem testatum fecit. Vos autem, inquit, dixi amorem, quia omnia quæcunque auidi à Patre meo, nota feci vobis.] Et [vobis] tanquam amicis & familiaribus [datum est nosse my-

Psal. 35. 5.

Genes. 44. 14.

Iudicum 1. 2.

1. Mach. 2. 66.

Ambros. lib. 2. de Cain. c. 9.

Ioan. 15. 15.

Luce. 8. 10.

stetia

steria regni Dei: ceteris autem, in parabolis.] Ergo dum tu ad prælatum accurris, eique tua secreta fides, tua vulnera detegis, tuas miseras & infirmitates aperis, manifestissimo signo te illius amatorem & suæ peritiæ in curandis animabus veneratorem ostendis. Excitas ergo illum, ut te amet, ut tuæ salutis maximam curam capiat, & ut impensè in tuum profectum incumbat. E contra verò, si tanquam filius Adæ, ab eo qui locum Dei gerit, te ipsum abscondis, præsertim si alia via ille tuos defectus suboleat, non ad amorem prouocas, sed ad tristitiam & mœrorem inclinas. Si verò confessio errorum, amoris est causa, erit quoque bonæ existimationis origo; naturale enim est quæ amamus, magni facere, eiusque non vulgarem æstimationem habere.

Non est, ô frater, cur erubescas tentationes tuas prælato detegere; tentati namque, non iniquorum tantum, sed & sanctorum est, quos dæmon aggreditur, ut eorum opes spirituales diripiat. Bene ad hoc confirmandum Gregorius ait: Hostis noster adhuc in hac vita politos nos, quanto magis sibi rebellare conspicit, tanto amplius expugnare contendit. Eos enim pulsare negligit, quos quieto iure possidere se sentit. Contra nos verò vehementius incitatur, quo ex corde nostro quasi ex iure propriæ habitationis expellitur. Hoc enim in seipso Dominus sub quadam dispensatione figurauit, qui diabolus non nisi post baptismum se tentare permisit: ut signum nobis quoddam futuræ conuersionis innueret, quod membra eius postquam ad Deum proficerent, tunc actiores tentationum insidias tolerarent.] Pharaon etiam non Israëlitas in suo regno manentes, & turpiter seruiantes, sed fugientes, & iugum excutientes insequitur. Et venator non vilia iumenta, sed ceruos venari contendit. Tu verò si iam diaboli dominationem excussisti, & es ex illis, quorum [posuit Deus pedes quasi ceruorum, & super excella statuit te;] quid mirum si tentationibus impellaris? Et ais: Patior tentationes foedissimas, & enormissimas, quas nullus fortè hominum passus est. Hæc cogitatio hominis est ignorantis, qui non audiuit illud Salomonis: Nihil sub sole nouum. Nec valet quicquam dicere: Ecce hoc recens est.] Nihil pateris, quod alij passi non sint; nisi fortè existimes te solum à dæmone fuisse cognitum, & ceteros ignoratos. Sed esto quod tentatio noua sit, & hæcenus nunquam audita, quidnam tu perdis, si ad uersarius tuus nouas insidias ad te prosternendum excogitet, dummodo eius suggestionibus assensum non præbeas, & fortiter constantèque resistas: Sed nondum acquiescis, quia non solum tentatus es, sed manifestè in tentationem lapsus, & peccati consensu, aut etiam externa actione percussus. Quid dicam tibi, ô frater, nisi quia omnes peccatores sumus, & [si dixerimus quod peccatum non habemus, ipsi nos seducimus, & veritas in nobis non est.] Prælati, cui te ipsum detegis, forsitan turpius aliquando cecidit; & si non cecidit, femina peccatorum similium in seipso deprehendit, & fidelitatem suam, quam non cadens custodiuit, non sibi, sed gratiæ Dei tenentis, attribuit. Petrus cecidit, & à Christo innocentissimo benignè susceptus est, & venia donatus; cur non infirmus peccator peccatorem benignè suscipiat? Cur non auctoritate Domini, illi in animi dulcedine peccata dimitrat? Humilitatem sectemur, & hæc facillimè miseras nostras manifestabit, & has angustias euincet, quas elatio, & immoderatus nostri

A amor, generat, ne errores nostros deseramus, & ab animi plagis sanemur.

De Verissima Humilium propriæ vilitatis electione.

CAPVT VI.

DVPLEX est in humilibus suæ vilitatis notitia: altera interiori corde habitata; altera exteriori actione præstita. Illa pertinet ad humilitatè cognitionis, de qua multa superius diximus; hæc effectus est humilitatis affectionis, ac despicientiæ sui, quam nunc enucleabimus. Hunc itaque humilitatis effectum sic Beatus Benedictus expressit. Sextus gradus est, si omni vilitate, vel extremitate contentus sit monachus. Vilitas spectat ad cibum, potum, vestem, calceamentum, & lectum: extremitas verò ad locum, gradum, statum tenendum, & opus agendum. Humilis vilitate contentus est; quia cibum grossiorem, potum viliorem, vestem detritiorem, & lectum duriorum libenter suscipit: & pro amore humilitatis, deliciis & opibus præfert. Est etiã in extremitate quietus, quoniã locum infimum in congregatione, gradum minorem, & occupationem abiectiorem, sæculi huius dignitati præponit. Et quidem hæc humilitatem nondum habitam generant, ut certum sit, quod ab ea iam habitata procedant. Ideoque Dorotheus ait: Aliter disposita est enim anima bene habentis, aliter agrotantis, aliter famelicis, aliter saturati: aliter item disponitur anima insidentis a sino, aliter sedentis in throno, aliter sedentis in terra, aliter optimis vestibus induti, aliter, cõtritis & marcidis.] Generatur autè hæc in vilioribus animæ quies ex ipsa humilitatis substantia: nam facile & cum gaudio abiectiora in omnibus acceptat, qui seipsum vilem ac despicabilem reprobatur. Planè humilis, omni vilitate & exitu emirate contentus est: non sicut aliqui, qui libenter sustinent vilitatem vestium, atque ciborum, fugiunt verò ab extremitate munerum, & abiectiõne graduum, sedium, atque locorum. Hi potius hypocritæ, quàm humiles dicendi sunt: nam vnum, scilicet nimium amorem propriæ excellentiæ, corde præferunt; & aliud, scilicet humilitatem, foris ostendunt. Hanc, in eo quod homines vident, amant, ut ab eis honorentur: intus verò, ubi oculi Dei intuentur, eam odio habent, & auerfantur. Non sic humilis, qui cum seipsum verè despiciat, omnia externa suæ vilipensionis signa libenter amplectitur. Sapienter autem Beatus Benedictus asseruit, humilem, omni vilitate atque extremitate debere esse contentum, quibus verbis affectum humilium signauit, non actum. Multi quippe humiles non possunt exterioribus viliibus cibis uti; aut abiectioribus vestimentis indui, corporis infirmitate aliud poscente, aut statu, & dignitate, repugnante. Similiter non possunt extremum locum in confessibus tenere, si sint prælati, nec postremum gradum, si Deo disponente, fuerint aliis præpositi. At affectu suo, maiori altitudine aut commoditate se indignos existimant. Mallent, si sibi optio daretur, subesse, quàm præesse: mallent pauperum cibis & vestimentis uti, quàm corpori indulgere, aut commodioribus operimentis circumdari. Tamen quia Deus aliter disposuit, suam voluntatem abnegant, & prouidentia subiciunt. Et quidem in altitudine constituti, signis externis humilitatis non carent. Sed ea exteriora, quæ pro ratione

Greg. 24. m. 6. 7.

Habac. 3. 19.

Eccl. 1. 10.

1. lib. 1. 8.

Dorothe.

